



Ministerie van Volksgezondheid,  
Welzijn en Sport

# Uitvoeringsadvies

*t.b.v. verkenning aanvullende  
bevoegdheidsgrondslagen Wpg*

*Fase 2*

*Voorjaar 2024*



## Adviesaanvraag t.b.v. Verkenning aanvullende bevoegdheidsgrondslagen Wet publieke gezondheid – Fase 2

- De adviesaanvraag aan de uitvoeringspartners ten behoeve van de tweede fase van de verkenning naar aanvullende bevoegdheidsgrondslagen voor de Wet publieke gezondheid bevat de volgende vragen:
  - Kunt u reflecteren op het al dan niet opnemen van aanvullende bevoegdheidsgrondslagen in de Wet publieke gezondheid?
  - Kunt u vanuit uitvoeringsperspectief reflecteren op de volgende collectieve maatregelen: thuisblijven bij klachten (isolatie), thuisblijven na contact met een geïnfecteerd persoon (quarantaine), thuiswerken, de avondklok, maatregelen om een besmette omgevingsbron weg te nemen (water, voedsel), reisbeperkingen, importbeperkingen en entry screening?



# Hoofdpijnen advies: Inspecties

## Aanleiding

- U heeft ons verzocht te reflecteren op de inventarisatie van mogelijke aanvullende grondslagen die vanuit epidemiologisch perspectief zinvol zouden kunnen zijn voor het bestrijden van infectieziekten met andere kenmerken dan luchtweginfecties zoals covid-19 en vanuit uitvoeringsperspectief hierover een advies uit te brengen.

## Samenvatting en conclusies

- Voor IGJ is het als toezichthouder op de kwaliteit en veiligheid van de zorg en jeugdhulp belangrijk dat er ruimte is om bij conflicterende belangen waarbij de kwaliteit en veiligheid van zorg in het geding is, een afweging te kunnen maken om bij deze uitzonderlijke situaties te kunnen afwijken van de procedures. Een dergelijke situatie zou zich kunnen voordoen bij de maatregel isolatie.
- De mogelijkheid om bij een crisis niet (volledig) toe te zien op de naleving van andere wetgeving, zoals bijvoorbeeld de Wvvggz, de Wzd en de Jeugdwet wanneer de naleving ervan wringt met de naleving van de maatregelen die op basis van de Wpg worden getroffen om de pandemie te bestrijden zou waar mogelijk vooraf verhelderd kunnen worden bij het besluit om tot de maatregel over te gaan.

## Belangrijkste punten van informatie

- In ons advies van 21 juni 2022 over het ontwerp voor een voorstel van wet houdende wijziging van de Wet publieke gezondheid in verband met de bestrijding van infectieziekten met pandemisch potentieel heeft IGJ reeds benoemd dat de bestrijding van een pandemie verder reikt dan (humane en veterinaire) gezondheidszorg en dat een dergelijk maatschappelijk vraagstuk een bredere aanpak vereist die het domein van de zorg overstijgt. We hebben ervaren dat een pandemie ook het onderwijs, het bedrijfsleven, reizigers en openbare orde en veiligheid kan raken. Het is dan ook van belang dat op dit

maatschappelijke vraagstuk breed beleid wordt ingezet en wij hebben reeds onderschreven dat er aansluiting zal moeten worden gevonden bij de reguliere toezichtstaken en dat er voorafgaand aan de inzet van maatregelen een uitvoeringstoets zal dienen plaats te vinden.

- Bij een maatregel kan soms sprake zijn van conflicterende wet- en regelgeving. Zo kan het bijvoorbeeld voorkomen dat de naleving van een maatregel (zoals isolatie) in strijd is met de verplichtingen die zorgaanbieders hebben op basis van de Wet verplichte ggz (Wvvggz), de Wet zorg en dwang (Wzd) en de Jeugdwet en het toezicht van de IGJ daarop. Dit kan betekenen dat een maatregel op grond van dit wetsvoorstel met zich mee kan brengen dat deze voorrang dient te hebben op bestaande wetgeving waar de IGJ toezicht op houdt.
- Ook kan tijdens het toezicht blijken dat er zich in praktijk andere conflicterende belangen voordoen die de kwaliteit en veiligheid van zorg en jeugdhulp in het geding is. Zo is voor de ouderenzorg het grootste leerpunt geweest is dat de maatregelen die vanuit het medisch oogpunt van infectiepreventie zijn ingezet, haaks kunnen staan op de kwaliteit van zorg in de zin van persoonsgerichte zorg en kwaliteit van leven.



# Hoofdpijnen advies: Inspecties

## Beoordeling van de categorie individuele maatregelen

### Isolatie en quarantaine

- *Onderbouwing impact korte termijn:*
  - Deze maatregelen zijn niet controleerbaar en daardoor ook niet handhaafbaar (Wie heeft wanneer welke klachten en wie is wanneer met wie in contact geweest). We hebben bij COVID-19 gezien dat mensen zich hier steeds minder aan houden, naarmate het langer duurt.
  - Deze maatregelen leiden tot een (tijdelijk) sociaal isolement, niet alleen voor degene met klachten, maar ook degenen voor wie die persoon de (mantel)zorg op zich heeft genomen en mogelijk anderen in de omgeving. De persoonlijke situatie van mensen kan bijdragen aan extra kwetsbaarheid (woonsituatie, psychosociale belastbaarheid).
  - Een deel van het werk van de NVWA kan niet thuis worden verricht en dit heeft tot gevolg dat minder personeel beschikbaar is.
  - Maatregelen die individuen beperken roepen verzet op bij burgers. Dit verzet kan worden geuit richting de toezichthouder.
- *Onderbouwing impact lange termijn:*
  - Psychische klachten vanwege het sociaal isolement.
  - Verminderde carrièremogelijkheden vanwege opgelopen achterstanden.
  - Collega's zonder klachten krijgen een hogere werkdruk. Dat kan leiden tot uitval.

### Thuiswerken

- *Onderbouwing impact korte termijn:*
  - Thuiswerken vermindert de binding met het werk en de collega's.
  - Een deel van het werk van de NVWA kan niet thuis worden verricht en dit heeft tot gevolg dat minder personeel beschikbaar is.

- *Onderbouwing impact lange termijn:*
  - De samenwerking binnen de organisatie heeft hieronder te lijden.
  - Verminderde controle en toezicht kan leiden tot een lagere naleving.
  - Financiële problemen voor bedrijven die personeel niet kunnen inzetten en daardoor geen omzet kunnen maken. Dit kan gevolgen hebben voor de naleving.
- *Kunt u indien van toepassing reflecteren op welke aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn om de impact van deze categorie en in het bijzonder de impact van de maatregelen thuisblijven bij klachten (isolatie), thuisblijven na contact met een geïnfecteerd persoon (quarantaine) en thuiswerken, te beperken?*
- Uitzondering maken op thuiswerken voor essentiële beroepen.
- Afweging of volstaan kan worden met voor de persoonlijke vrijheid minder ingrijpende maatregelen, zoals hygiëne, afstand houden etc.

## Beoordeling van de categorie sociaalmaatschappelijke maatregelen

### Avondklok

- *Onderbouwing impact korte termijn:*
  - Werkzaamheden van de NVWA die in de avond (horeca) en nacht (slachthuizen) worden uitgevoerd kunnen niet doorgaan.
- *Onderbouwing impact lange termijn:*
  - Bedrijven en zzp-ers kunnen in financiële problemen komen. Dit kan effect hebben op de naleving.
  - Onrust en onvrede bij burgers: de leuke dingen kunnen niet meer doorgaan. Deze onvrede kan worden geuit in de richting van de toezichthouder.



# Hoofdlijnen advies: Inspecties

## Restricties voor (toegang tot) evenementen

- *Onderbouwing impact korte termijn:*
  - Medewerkers van de NVWA kunnen elkaar alleen digitaal ontmoeten.
- *Onderbouwing impact lange termijn:*
  - De samenwerking binnen de organisatie heeft hieronder te lijden.

## Restricties voor het sluiten van scholen en kinderopvanglocaties

- *Onderbouwing impact korte termijn:*
  - Opvangproblemen van werkende ouders. In combinatie met thuiswerken lastig/onmogelijk.
- *Onderbouwing impact lange termijn:*
  - Verminderde carrièremogelijkheden vanwege opgelopen achterstanden. Minder beschikbaarheid gekwalificeerd personeel.
  - Uitval als gevolg van hogere werkdruk bij de collega's zonder kinderen.
- *Kunt u indien van toepassing reflecteren op welke aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn om de impact van deze categorie en in het bijzonder de impact van de maatregelen avondklok, het instellen van een verbod op groepsvorming en het sluiten van scholen en kinderopvanglocaties te beperken?*
  - Avondklok: uitzondering voor hulpdiensten en andere noodzakelijke beroepen, zoals toezichthouders.
  - Goede communicatie over de noodzaak van de maatregelen met begrip voor ieders situatie. Kijken wat wel kan (b.v. deelnemen na infectietest).

## Beoordeling van de categorie omgevingsmaatregelen

### Wegnemen van een besmette omgevingsbron

- *Onderbouwing impact korte termijn:*
  - Afhankelijk van om welke omgevingsbron het gaat kan het lastig of niet uitvoerbaar zijn die weg te nemen (bijvoorbeeld het bestrijden van een invasieve exoot zoals de tijgermug).
  - Water en voedsel zijn eerste levensbehoeften. Die wegnemen brengt gezondheid in gevaar. Als het om één of enkele voedingsmiddelen gaat is de impact beperkter. Dit zal leiden tot hamsteren.
  - Mensen zullen dit, als het gaat om essentiële bronnen, niet accepteren.
- *Onderbouwing impact lange termijn:*
  - Afhankelijk van het belang van de bron.

### Beoordeling van de categorie (inter)nationale reis- en handelsmaatregelen (Inter)nationale reis- en handelsmaatregelen

- *Onderbouwing impact korte termijn:*
  - (Financiële) Gevolgen voor bedrijven. Kan effect hebben op de naleving.
  - De beschikbaarheid van essentiële goederen en diensten kan onder druk komen (grondstoffen, voedsel, maar bijv. ook medische hulpmiddelen).
  - Verhoogde kwetsbaarheid voor migrant workers en expats (afgesneden van familie, isolement, vgl. EU-dierenartsen bij de NVWA).
- *Onderbouwing impact lange termijn:*
  - Ontstaan van illegale handel, waar toezichthouder tegen op moet treden.



# Hoofdlijnen advies: Uitvoering en Handhaving Rijk

## Overkoepelend

- De Nationale Politie onderschrijft de behoefte dat de Wet publieke gezondheid voldoende toegerust moet zijn om de minister in staat te stellen adequate maatregelen te nemen
- Maatregelen die ingrijpen in de persoonlijke vrijheden moeten gebaseerd zijn op een medisch noodzaak, maatschappelijk draagvlak hebben en praktisch handhaafbaar zijn. De politie moet betrokken worden bij de beschrijving daarvan om het op handhaafbaarheid te kunnen toetsen.
- Ook andere handhavingsorganisaties zoals BOA's moeten hun verantwoordelijkheid nemen en meewerken om gezamenlijk een betrouwbare overheid te zijn. Ook burgemeester hebben een belangrijke rol (bijvoorbeeld last onder dwangsom)
- Er moet altijd een heldere wettelijk grondslag voor maatregelen zijn zodat discussies vermeden worden op grond van welke wet wordt opgetreden.
- De politie is belast met de handhaving van de rechtsorde; het voorkomen van, het voorbereiden op en het verdedigen tegen onrechtmatige gedragingen, waaronder hinderlijke en gevaarzettende gedragingen in het openbare leven. Daar gaan civielrechtelijke en bestuursrechtelijke handhaving aan vooraf.
- Om misverstanden te voorkomen is het van belang om nauwkeurigheid in de wetgeving en maatregelen na te streven met extra aandacht voor de handhavende taken. Voorkomen moet worden dat oneigenlijke taken onder de noemer van 'noodhulp door de politie' worden geschaard die feitelijk thuishoren bij o.a. toezichthouders in de keten.

## Categorie: Individuele maatregelen (uit te voeren door het individu):

- De politie heeft geen rol bij deze maatregelen.
- Bovendien kan op (medische) adviezen niet gehandhaafd worden. Indien het een verplichtend karakter zou krijgen vereist actieve handhaving een forse politie-inzet, moet er een van overheidswege opgezette systematiek beschikbaar komen om aan te tonen waarom ze ondanks dat de maatregel op hem/haar van toepassing is, toch buiten mag verblijven. De (wijze van) handhaving zal voor mensen reden zijn in discussie te gaan (willekeur, menen tot de uitzonderingsgevallen te behoren, etc.). Mogelijk vertaalt het zich in een (toenemende) maatschappelijke onrust.
- Maatregelen die hun uitwerking ook 'achter de voordeur' tot doel hebben, zijn niet handhaafbaar; de politie heeft geen wettelijke grondslag hier op te treden.



# Hoofdlijnen advies: Uitvoering en Handhaving Rijk

## Categorie: Sociaalmaatschappelijke maatregelen

- Compliance van het gros van de burgers is nodig voor een effectieve handhaving. Als grote groepen burgers onvoldoende gemotiveerd zijn om zich aan de maatregelen te houden dan is handhaven onbegonnen werk.
- Onderscheid fysieke maatregelen van gedragsmaatregelen. Fysiek (on)mogelijk maken van medisch ongewenst gedrag (zoals sluiting van sectoren) is qua pandemie-bestrijding effectiever en proportioneler dan generieke gedragsmaatregelen die eenieder treffen maar die slechts gedeeltelijk handhaafbaar zijn.
- De politie heeft geen rol in het handhaven van sluiting van scholen of kinderopvanglocaties. Ze kan wel geconfronteerd worden met de excessen omdat jeugd zich dan mogelijk buiten verblijft en tot overlast of onrust leidt wat tot meer politie-inzet leidt dan dat in een normale situatie het geval zal zijn. Ditzelfde geldt voor (toegang tot) evenementen: het is aan de organisatoren i.s.m. de overheid om hierin gepaste maatregelen te nemen (zoals technische systemen voor toegang); ook hier weer kan politie-inzet vereist zijn om op te treden bij excessen.
- Specifiek voor de avondklok geldt:
  - Heldere communicatie over nut en noodzaak met duidelijk kaders met zo min mogelijk uitzonderingen en begrijpelijk voor eenieder, inclusief anderstaligen
  - Afgestemd vereist op de overige maatregelen van de vigerende noodverordening (en op termijn de TWM)
  - Authentieke toestemming (recht verblijf op straat, kunnen aantonen).
  - Weinig bureaucratie.
  - Hoge strafdreiging (ook bij misbruik uitzonderingen)

## Categorie: Omgevingsmaatregelen

- De politie is niet primair aan zet bij de handhaving. Aanspreekbaarheid/verantwoordelijkheid van maatregelen kent een getrapte opbouw; het individu, de samenleving, de branche/sector, inspectiedienst, gemeentelijke handhaving.
- De politie heeft alleen een rol als 'last resort' (gebaseerd op sterke arm – rol of bij excessen). Dit kan aan de orde zijn als door de maatregelen bijv. de voedselverstrekking via de supermarkten niet meer gegarandeerd is en dit leidt tot onrust, rellen, winkelruzies waarbij inzet van de politie vereist is.

## Categorie: (Inter)nationale reis- en handelsmaatregelen

- Vanuit handhavingperspectief ziet de politie voor zichzelf hierin geen actieve rol en heeft hiertoe, zeker bij toezicht op de grenzen met België en Duitsland geen capaciteit om hierin actief te handhaven (al dan niet in gezamenlijkheid met de KMar). De reisbewegingen via de luchthavens vallen onder de verantwoordelijkheden van de KMar. In hoeverre zij in staat zijn een rol te vervullen in de handhaving van eventueel opgelegde beperkingen c.q. maatregelen, is aan de KMar om te beoordelen.



# Hoofdpijnen advies: Uitvoering en Handhaving Lokaal

## Overkoepelend

- In het kader van de infectieziektebestrijding dragen de besturen van de veiligheidsregio's zorg voor de voorbereiding op de bestrijding van een epidemie van een infectieziekte behorend tot groep A1 of A2, alsmede een nieuw subtype humaan influenzavirus, waarbij ernstig gevaar voor de volksgezondheid bestaat en op de bestrijding daarvan. Bij een (dreigende) pandemie dragen de voorzitters van de veiligheidsregio's zorg voor de bestrijding onder leiding van de minister van VWS.
- Vanuit uitvoeringsperspectief waren de veiligheidsregio's tijdens de covid-pandemie daarom primair verantwoordelijk voor de handhaving van de door het Rijk uitgevaardigde maatregelen. Om uniformiteit en effectieve naleving na te streven, hebben de voorzitters van de veiligheidsregio's in het Veiligheidsberaad zowel de door het kabinet voorgestelde maatregelen als het effect ervan op de samenleving besproken. Daarnaast waren enkele directeuren van veiligheidsregio's betrokken bij de landelijke afstemming.

## Reflectie aanvullende bevoegdheidsgrondslagen

- In deze brief deel ik ervaringen vanuit de veiligheidsregio's in algemene zin, zodat u deze kan betrekken in uw afweging om al dan niet specifieke aanvullende bevoegdheidsgrondslagen op te nemen in de Wet publieke gezondheid. In bijlage 2 van uw adviesaanvraag noemt u een aantal mogelijke maatregelen op grond van de eerste tranche wijzigingen Wet publieke gezondheid. Dit zijn maatregelen die ook van toepassing zijn geweest tijdens de afgelopen coronapandemie.
- Wij kunnen als veiligheidsregio's slechts vanuit onze verantwoordelijkheid in de algemene keten reageren en gaan daarom onder andere niet in op de (medische) effectiviteit van de (individuele) maatregelen op de (verspreiding van de) infectieziekte. Wij reageren op hoofdpijnen en niet op de individuele maatregelen. Daarbij komen de volgende punten naar voren.

### 1. Handhaving

- De handhaving (door middel van dwangsommen en bestuursdwang) van de noodverordeningen op basis van de aanwijzingen van de minister van VWS, lag bij de voorzitters van de veiligheidsregio's. Tijdens de coronapandemie hebben de veiligheidsregio's gebruik gemaakt van de handhavingsapparaten van gemeenten, omdat veiligheidsregio's niet over handhavingscapaciteit beschikken. De noodverordening is

immers normaliter een instrument dat zeer beperkt wordt gebruikt en in tijd en reikwijdte minimaal wordt gebruikt, waarbij strafrechtelijke handhaving het uitgangspunt is.

- Inmiddels kan als gevolg van de eerste tranche wijziging Wet publieke gezondheid de handhaving van de nieuw landelijke maatregelen (regels) ook bij de burgemeester worden belegd, naast de bestaande mogelijkheden van de voorzitters.
- De maatregelen waren verstrekkend, de handhaving arbeidsintensief, en de handhavingscapaciteit van gemeenten beperkt. Dit zorgde ervoor dat prioriteiten moesten worden gesteld bij handhaving. Het helpt de handhaving als maatregelen niet-interpretabel en zo beperkt mogelijk zijn.
- De stap van maatregelen naar handhaving wordt snel gezet. Daar zit toezicht nog tussen. Verder is inzetten op het stimuleren van het naleven door middel van gedragsbeïnvloeding (bijvoorbeeld door 'nudging') onderbelicht geweest.
- Het is voor geloofwaardige handhaving vanuit de veiligheidsregio's/ gemeenten van belang dat maatregelen duidelijk en uitlegbaar zijn.
- Ook moet helder zijn waar de handhaving is belegd. Tijdens de pandemie gold dat handhaving van maatregelen voor een deel was belegd bij de branches (en bijbehorende inspecties) en dat handhaving vanuit de veiligheidsregio op basis van excessen plaatsvond, naast de strafrechtelijke handhaving door de politie. Dit had mede te maken met de enorme reikwijdte van de maatregelen. Het is goed dat bij eventuele aanvullingen in de wet helder is wie welke maatregelen handhaaft (branche, inspectie of gemeente/ veiligheidsregio).
- Het ook aan te raden eerst een handhavingstoets plaats te laten vinden (om te voorkomen dat partijen - inclusief de veiligheidsregio's - die moeten handhaven, pas als handhaven nodig is constateren dat de voorgestelde maatregelen niet handhaafbaar zijn).
- Voor iedereen in een gelijke situatie dient op gelijke wijze gehandhaafd te worden. Een landelijk handhavingskader is daarbij nuttig gebleken.





# Hoofdlijnen advies: Uitvoering en Handhaving Lokaal

## 2. Draagvlak

- Voor de handhaving van elke maatregel, met name de sociaal maatschappelijke en de omgevingsmaatregelen, is breed draagvlak nodig. Hoe groter de omvang van de pandemie, hoe belangrijker draagvlak is voor de handhaving.
  - Draagvlak is gebaat bij eenduidige consistente maatregelen, waarbij zo min mogelijk differentiatie plaatsvindt en die goed uitlegbaar zijn. Tijdens de covidpandemie is er (tijdelijk) sprake geweest van maatregelen die strijdig waren met wetgeving en mogelijk zelfs de Grondwet.
  - Naarmate de maatregelen langer gelden neemt de bereidheid tot naleven af. Ook effectieve communicatie over noodzaak en nut (van de minister tot gemeentewoordvoerder) draagt bij aan draagvlak. Zie daarvoor verder onder communicatie. Het is ook essentieel dat je niet langer in crisisfase blijft dan nodig.
  - Maatregelen zijn niet doel en meer gedetailleerde maatregelen helpen daarin niet. Zet het meer in vanuit beoogd effect, communiceer over waarom, verhaal, richting en kaders, omdat mensen willen/kunnen zelf nadenken.

## 3. Consistentie en uitlegbaarheid maatregelen

- Er was vaak discussie over op wie de maatregelen van toepassing waren, doordat betreffende definities niet helder of niet compleet waren. Dit leidde ertoe dat een groot deel van de samenleving de maatregelen als tegenstrijdig en oneerlijk ervoer, waardoor het draagvlak verminderde en er veel discussie met handhavers ontstond.
  - Denk daarbij aan het onderscheid tussen samenkomsten en groepsvorming waarvoor verschillende maatregelen golden. Ook uitzonderingen voor bepaalde groepen (religie etc.) waren niet altijd even objectief gemotiveerd.
  - En bij de definitie van huishouden werd bijvoorbeeld uitgegaan van het traditionele huishouden met weinig ruimte voor alternatieve vormen van huishoudens, zoals studentenwoningen.
  - Ook was er discussie bij welke (categorieën van) bedrijven en instelstellingen of activiteiten bepaalde maatregelen golden. Zoals bij het onderscheid recreatie en sport, waarvoor andere beperkingen golden (bowling, darten, trampolineshallen etc.). Dit leidde ook tot verschillen in de toepassing en handhaving tussen veiligheidsregio's of gemeenten.
  - Andere maatregelen, zoals het schreeuw- en juichverbod bij sportwedstrijden gingen

voorbij aan het natuurlijk menselijk gedrag en waren daardoor moeilijk te handhaven.

## 4. Communicatie

- Minstens zo belangrijk als heldere formulering van consistente maatregelen met goed afgebakende definities, is de communicatie vanuit de (rijks)overheid.
  - De één-overheidsgedachte moet leidend zijn. De gehele overheid en alle betrokken adviesorganen dienen een eenduidige boodschap te geven. Dit betekent dat via alle communicatiekanalen dezelfde uitleg moet worden gegeven aan de maatregelen. Ook daarbij is het uiteraard van belang dat het beleid zo veel en lang mogelijk consistent is.
  - Daarnaast dient iedere vertegenwoordiger van de overheid en aan de overheid gelieerde adviesorganen zich bewust te zijn van de impact van zijn of haar uitspraken in het publieke debat en in de media. Zo kan te veel empathie van een bestuurder ten aanzien van een lobbyende partij, in het publieke debat de burgemeester in een lastige positie brengen met het oog op vergunningverlening en handhaving ten tijde van een pandemie.
  - De routekaarten (wanneer meer/minder maatregelen) suggereren te veel maakbaarheid/planmatigheid.
  - Er kan meer worden ingezet op gedragsbeïnvloeding als specialisme naast communicatie over de inhoud van de regels en handhaving.

## 5. Internationaal

- Ondanks dat uw verzoek tot reflectie betrekking heeft op nationale wetgeving, is het verzoek om ook te bezien hoe dit zich verhoudt tot onze buurlanden.
  - De ervaring tijdens de covid-pandemie leert dat mensen op zoek gaan naar mogelijkheden/vrijheid en zich daarbij niet houden aan de grenzen van Nederland. Te grote verschillen tussen de maatregelen in buurlanden kunnen leiden tot ongewenste stromen mensen die naar mogelijkheden zoeken die in eigen land niet bestaan.



# Hoofdpijnen advies: Uitvoering Medisch-operationeel

De Wpg moet robuust blijven, toepasbaar op alle ziekteverwekkers. Door middel van de wetswijziging 1ste tranche Wpg zijn er diverse maatregelen toegevoegd aan de wet. Niet alle maatregelen en toekomstige situaties zijn voorspelbaar en kunnen vastgelegd worden in de Wpg. GGD GHOR Nederland stelt vraagtekens bij de noodzaak van het toevoegen van deze aanvullende maatregelen.

Het opnemen van deze aanvullende maatregelen zal tot meer discussie tijdens een pandemie of endemie leiden. Dat gaat in de praktijk niet goed werken. Bovenal vinden we dat de beschikbare mogelijkheden tot tijdelijke wetgeving voldoende vangnet bieden. Dan kan er heel specifiek geregeld worden wat moet en wat we nu niet kunnen voorzien.

Daarom is in deze beoordeling van het advies van het RIVM niet op detailniveau ingegaan op de verschillende categorieën. Een aantal aandachtspunten die GGD GHOR Nederland mee wil geven, gerelateerd aan het advies van het RIVM:

- Er moet helder zijn hoe tijdelijke wetgeving zich verhoudt tot de bestaande wetgeving, en onder welke voorwaarden de tijdelijke wetgeving tot stand komt.
- De bestrijding van een epidemie van een infectieziekte behorende tot groep A, heeft direct invloed op de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de voorzitters van de veiligheidsregio's, de burgemeesters, de colleges en de gemeenteraden. Dit vraagt om nadrukkelijke aandacht voor de democratische legitimiteit. Het is van belang dat de discussie over de bevoegdheidsverdeling tussen de voorzitter veiligheidsregio en de desbetreffende lokale burgemeester in geval van een crisis gevoerd wordt tegen de achtergrond van de Wet veiligheidsregio's op basis van de Contourennota 'Versterking Crisisbeheersing en Brandweezorg'.
- Handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid van de regels zijn belangrijke aandachtspunten. Een duidelijke, afgestemde definitie van medisch operationele voorzieningen zal hier aan bijdragen.

Er moet rekening gehouden worden met de kans op maatschappelijke ontwrichting en een druk op de hulpdiensten die zich bezighouden met handhaving van de openbare orde en veiligheid. Het is hierbij van belang dat de algemene crisisbeheersingsketen en de functionele zorgketen met elkaar in balans zijn en op elkaar zijn afgestemd.

Risico- en crisiscommunicatie zijn van belang om de maatschappelijke onrust te bestrijden en de opvolging van maatregelen onder de bevolking te vergroten. Hier zien wij een kans -en een verantwoordelijkheid- voor de DPG en de voorzitter Veiligheidsregio weggelegd. Het inzichtelijk maken van het belang van het opvolgen van de sociaal-maatschappelijke maatregelen en van de risico's van niet-naleving, draagt bij aan vergroten van begrip en draagvlak onder de bevolking. Op deze manier kunnen de algemene crisisbeheersing (Wvr) en de publieke gezondheid (Wpg) adequaat op elkaar worden afgestemd, wat noodzakelijk is voor bestrijding van een dergelijke A1-infectieziekte en voor het maatschappelijk welzijn van de burger.